

Raadsvoorstel

Datum vergadering:	25 januari 2024
Agendapunt:	9
Onderwerp:	Suppletieregeling niet gesprongen explosieven
Portefeuillehouder:	wethouder Rien Wijdeven

Heesch, 25 januari 2024

Inleiding

De gemeente Bernheze heeft in 2022 en 2023 bij verschillende projecten kosten gemaakt betreffende het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Via de zogeheten 'bommenregeling' van het Gemeentefonds kunnen gemeenten een suppletie-uitkering aanvragen van het Rijk voor 68% van de gemaakte explosievenopsporingskosten (excl. btw). Hiervoor dient vóór 1 april een raadsbesluit te worden verzonden naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Voorstel

1. Een suppletie-uitkering uit het Gemeentefonds voor de gemaakte kosten, exclusief btw., in het opsporen en ruimen van conventionele explosieven bij het Rijk aan te vragen.

Argumenten

1.1 Hoogte van de kosten

In 2022 en 2023 heeft de gemeente Bernheze bij projecten Heeswijkse Akkers en Kamersche Hoef kosten gemaakt voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven (CE) uit de Tweede Wereldoorlog.

Voor deze projecten zijn CE-kosten gemaakt in de vorm van historische onderzoeken, planstudies, risicoanalyses, detectiewerkzaamheden en explosievenruiming. Ook de investering van ambtelijke uren behoren tot deze kosten. Deze kosten bij elkaar opgeteld leveren een bedrag op van € 209.452,00. Een gedeelte van deze kosten wordt vergoed door het Rijk via de zogeheten 'Bommenregeling'.

1.2 Veiligheidsoverwegingen

Uit veiligheidsoverwegingen is het noodzakelijk om, voorafgaand aan bodemroerende werkzaamheden in de gemeente Bernheze, onderzoek te laten uitvoeren naar de aanwezigheid van CE in de bodem. Deze aanwezigheid van explosieven binnen de gemeentegrenzen valt te verklaren door de zware gevechten die plaatsvonden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Uit het bronmateriaal blijkt dat in de weken tussen 17 september 1944 en 22 oktober 1944 Heeswijk veelvuldig door zowel Duitse als geallieerde artillerie is beschoten.

Risico's

Het Rijk besloot in 1986 dat de financiële verantwoordelijkheid voor de opsporing van conventionele explosieven (CE) bij gemeenten of derden ligt, maar in uitzonderlijke gevallen kan het Rijk een tegemoetkoming in de kosten geven. Dit Bijdragebesluit werd in 2009 omgezet in de zogenaamde 'bommenregeling', die via het Gemeentefonds loopt. In 2014 is deze regeling aangepast op twee belangrijke punten:

- Waar voorheen onderscheid werd gemaakt tussen gemeenten met een vaste vergoeding, maatstafgemeenten en vangnetgemeenten, gelden vanaf 2015 voor alle gemeenten dezelfde regels. Namelijk dat alle gemeenten in geval van opsporing en ruiming van

explosieven een bijdrage van 68% in de gemaakte kosten (excl. Btw) van het Rijk kunnen ontvangen door het indienen van een raadsbesluit bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), waarin de gemaakte kosten zijn opgenomen. Er hoeft geen verdere onderbouwing overlegd te worden aan het Rijk.

- Het ontvangen van een suppletie-uitkering via de bommenregeling wordt beperkt tot de werkelijk gemaakte kosten. De mogelijkheid om op basis van toekomstige kosten een bijdrage te ontvangen is vervallen¹
- In 2020 is in de decembercirculaire het vergoedingspercentage verlaagd naar 68%. Dit is gebeurd naar aanleiding van de oprichting van het Kenniscentrum Conventionele Explosieven (KCE). Het KCE gaat gemeenten helpen bij het beantwoorden van vragen. Het risico bestaat dat het huidige vergoedingspercentage van 68% lager uitvalt, of dat deze regeling is komen te vervallen.

Kosten en dekking

Door het Raadsbesluit met de gemaakte kosten voor explosievenopsporing te verzenden aan het ministerie van BZK kan 68% van de gemaakte kosten (excl. btw) worden teruggekregen vanuit de bommenregeling van het Gemeentefonds. Voor de gemeente Bernheze gaat het in dit geval om kosten gemaakt bij verschillende projecten.

In totaal is voor deze projecten € 209.452,00 aan kosten gemaakt voor het opsporen van conventionele explosieven. Van dit bedrag kan € 142.427,00 worden vergoed vanuit het Gemeentefonds. De kosten zijn gemaakt binnen verschillende taakvelden. Het gaat dan bijvoorbeeld om de taakvelden wonen en bouwen, grondexploitaties, verkeer en vervoer.

De te ontvangen vergoeding zal worden ingezet ter dekking van 68% van de gemaakte explosievenopsporingskosten door het beschikbaar stellen van een budget hiervoor onder ruimtelijke ordening.

Vervolg

Wanneer dit voorstel positief besloten wordt kan vervolgens dit raadsbesluit ingestuurd worden naar het ministerie van BZK, directie Financieel-Economische Zaken (FEZ). Deze aanvraag dient vóór 1 april 2024 bij het Ministerie te zijn ontvangen. Op basis van het raadsbesluit zal de suppletiebijdrage uit de bommenregeling, bestaande uit 68% van de aangegeven kosten, in de meicirculaire 2024 van het Gemeentefonds worden toegekend aan de gemeente Bernheze.

Evaluatie

n.v.t.

Bijlage(n): De bijlage(n) zijn digitaal beschikbaar.

- N.v.t.

Burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Antoine Walraven
waarnemend burgemeester